

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 03.07.2025**

Озима пшениця – повна стиглість. Збір урожаю

Озимий ріпак – досягання. Збір урожаю.

Соняшник – поява суцвіть. Початок цвітіння.

Ярий ячмінь – повна стиглість. Збір урожаю.

Горох – дозрівання стручків. Збір урожаю.

Овочеві: *томати посівні* – утворення бокових пагонів, поява суцвіть; *томати розсадні* – зелена стиглість; *капуста* – технічна стиглість; *огірок* – цвітіння, утворення плодів.

Виноград – плодоутворення

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині помірно теплу погоду третьої декади червня та початку липня визначало поле підвищеного тиску. В окремі дні, при поглибленні улоговини та переміщенні атмосферних фронтів, випадали невеликі короткочасні грозові дощі. Часом пориви вітру північно-західного напрямку сягали 16-18 м/с.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найтепліші дні до +31-32°C. З максимальною температурою +30°C та вище нараховувалось від 1 до 5 днів.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолодніші ночі до +14°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +24-26°C. Протягом декади з температурою +25°C та вище відмічалось 10 днів.

Агromетеорологічні умови протягом декади залишались складними. Дефіцит опадів впливав на втрачання ґрунтової вологи. Ґрунтова та повітряна засуха утримується та поширюється.

У місцях резервації (неорні землі, балки, пасовища) триває живлення личинок саранових нестадних видів (кобилка блакитнокрила, кобилка темнокрила, хрестовичка мала, кобилка чорносмугаста) та личинок італійського пруса і сарани марокканської. Середня численність – 0,5 лич./м², максимальна – 5 екз/м². За віковим складом переважають личинки III –V віків, залежно від районів області, також спостерігаються поодинокі окрилені саранчуки. Протягом липня буде продовжуватися харчування личинок саранових та перехід їх у старші віки.

На даний час, на території Борозенської сільської територіальної громади, де було виявлено осередок підвищеної чисельності саранових, проведено заходи щодо локалізації та ліквідації шкідника на орієнтовній площі 297 га (в тому числі 27 га під посівами соняшнику) з застосуванням інсектицидів дозволених до застосування в Україні на основі діючих речовин: хлорпірифос, альфа-циперметрин.

На неугіддях з квітучою рослинністю, узбіччях доріг, в крайових смугах просапних, овочевих та багаторічних травах продовжується слабкий літ та яйцекладка II покоління **лучного метелика**. Чисельність метеликів складає від 1 до 2 екземплярів на 10 кроків,

Гусениці **озимої совки** I покоління старших віків продовжують шкодити посівам просапних та овочевих культур, особливо у приватному секторі. Заселено 50% площ

овочів, 20% площ соняшника, за середньої чисельності 0,5-0,7 гус./м², максимально 1 екз/м². Пошкоджено у середньому 3-5% рослин.

Гусениці *листогризучих совок – капустяної, совки – гамми, бавовникової, помідорної, люцернової* та інших продовжують харчування у першу чергу на неутіддях та у посівах *просапних, овочевих культур*. Гусеницями різних віків заселено до 30% обстежуваних площ, пошкоджено від 5% до 10% рослин, середня чисельність складає 0,5-1,0 екз./м² максимум 3,0 екз./м². Незабаром розпочнеться літ листогризучих совок другого покоління, який триватиме до кінця липня.

Триває неактивний літ, яйцекладка, відродження гусениць *стеблового (кукурудзяного) метелика*. Середня чисельність імаго 1-2 екз. на світло пастку за ніч, заселеність рослин кукурудзи яйцекладками становить 5-23% з чисельністю 2-15 яєць на кожну, чисельність гусениць становить 0,2-0,5, максимум 1,0 екз./рослину при заселенні 1-2% рослин, максимально 3% рослин.

Клоп-шкідлива черепашка. У звітному періоді продовжувалось пошкодження зерна в колосках личинками клопа. Шкідником заселено до 45% площ, заселено та пошкоджено 5-10% рослин, середня чисельність личинок становить 0,5-1,1 екз/м², максимально 3,0 екз/м² – на необроблених полях. Личинки клопа – черепашки продовжують перетворюватися на дорослих клопів нового покоління.

Триває живлення на колосках *хлібного жука*, заселено 27% обстежених площ, у середньому - 1% рослин, максимально – 3%, за середньої чисельності від 0,5-1,5 екз/м² максимально в осередках до 3,0 екз/м².

На посівах зернових колосових культур шкодять імаго *хлібного туруна (жужелиці)*. Заселено 20% обстежених площ, у середньому - 1% колосків за середньої чисельності 1 жук/колос.

У посівах кукурудзи триває шкодочинність *хлібних блішок*, заселено до 50% площ, у середньому - 2% рослин за середньої чисельності 0,5 екз./м².

На рослинах соняшнику, за чисельності 1 колонія на гектар, продовжують шкодити *геліхризові попелиці*, якими заселено та пошкоджено від 10% до 15% рослин, на 40% обстежуваних площ.

Погодні умови (температура повітря вище 30°C та низька вологість повітря) сприяють розвитку та поширенню *звичайного павутинного кліща*. Заселено 35% обстежених площ, у середньому – 10%, максимально – 15% рослин, за середньої чисельності 4 екз., максимально – 8 екз./лист.

Також, продовжується пошкодження рослин соняшнику *тютюновими трипсами*, чисельність яких коливається на окремих полях від 2 до 5 екз. на рослину при заселенні 20% рослин, 15% площ.

Продовжується літ, відкладання яєць та відродження гусениць *соняшникової вогнівки*. Заселено до 4% обстеженої площі, пошкоджено до 2% рослин, середня чисельність шкідника – 0,6 екз/рослину.

Альтернаріозом та септоріозом уражено 16% обстежених площ посівів соняшнику, у середньому – 1,5% рослин, максимально - 2% рослин, розвиток хвороби - 1%.

На томатах, баклажанах та пізніх посадках картоплі розпочався розвиток *колорадського жука* літнього покоління. Шкідником заселено 100% обстеженої площі, чисельність 1-2 жука на рослину, 1-2 яйцекладки, при заселенні до 35% рослин.

На рослинах капусти в приватному секторі продовжують шкодити **хрестоцвіті блішки**. Заселено всі площі, пошкоджено у середньому 12% рослин за середньої чисельності 1 екз./роsl, максимально 2 екз./роsl. Також капусту на 40% обстежених площ, на 15% рослин заселяють та пошкоджують **гусениці совок, біланів, капустяної молі та попелиці**.

Попелицями заселено від 10 до 15% рослин. Чисельність складає 1-2 колонії на рослину.

Капустяною міллю заселено 1–5% рослин з чисельністю 2–4 гусениць на рослину.

Гусеницями **капустяного білана та капустяної совки** першого покоління, заселено до 7% рослин, 35% площ, середня чисельність 1,0 гусениць/рослину, максимально 2,0 гусениць/рослину.

Білокрилкою заселено до 70% обстежених площ капусти, у середньому – 5% рослин, максимально 12% рослин, за середньої чисельності 5 екз./роsl., максимально – 15 екз./роsl.

На **баштанних культурах** триває живлення **трипсів та попелиць**, середня чисельність 2,0 екз./рослину, максимально до 4 екз./рослину, пошкоджено до 20% рослин. 10% рослин баштанних культур на 30% обстежених площ заселені **звичайним павутинним кліщем**.

Фітофторозом та альтернаріозом уражено 25% обстежених площ картоплі та томатів, у середньому - 2% рослин, максимально - 5%, розвиток хвороби – 1,5%.

На баштанних культурах у приватному секторі **антракнозом** уражено – до 3% рослин, на 10-15% площ.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,5-0,7 екз./м² пошкоджують гусениці **совок (городньої, бавовникової, карадрини)**.

У **садах** закінчують свій розвиток гусениці **яблуневої та сливової плодожерки** I покоління. Пошкоджені плоди виявлено на 35% дерев. Із обстежених 100 плодів у приватному секторі пошкоджено у середньому 2%, максимально – 5% із 1 гус./плід.

Одночасно триває розтягнутий літ, відкладання яєць II покоління яблуневої плодожерки. Чіткої грані між першим і другим поколінням не буде, одне покоління буде накладатися на друге. Поодинокі метелики яблуневої та інших плодожерок літають постійно.

На пізніх сортах вишні триває шкодочинність личинок **вишневої мухи**. Пошкоджені плоди виявлено на 15% дерев. Пошкоджено у середньому 6% плодів, максимально – 12%, із 1 лич./плід, максимально – 2.

Триває шкодочинність кліщів. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Триває заселення листя дерев **попелицями**. Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально -3. Личинки **вишневої попелиці** шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально -2. **Сливової попелиці** заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

У плодових садах продовжують шкодити *листоблішки, молі*. Ними заселено майже 70% дерев та 30% листя у приватному секторі.

Личинками *каліфорнійської щитівки* у приватному секторі заселено 20% дерев за середньої чисельності 0,2 лич./п.м.г., максимально – 1. Пошкоджено у середньому 1% плодів, максимально – 3%.

Виявлено поширення плодових культур такими хворобами: **борошниста роса яблуні** - уражено 40% дерев, у середньому - 5% листя, максимально – 8%, із розвитком хвороби – 2%.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 15% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 4, розвиток хвороби – 1%.

Кучерявість листя персика - уражено 20% дерев, у середньому - 5% листя, максимально - 10%, із розвитком хвороби – 2%.

Моніліоз кісточкових виявлений на абрикосі, вишні, черешні. Уражено у середньому 12% дерев та 3% молодих пагонів із розвитком хвороби -3%.

Клястероспоріозом уражено до 10% дерев та 1% листя. Розвиток хвороби 1%.

Плодова гниль на черешні та абрикосах. Уражені плоди виявлено на 8% дерев, у середньому уражено 1% плодів, максимально – 3%. Розвиток хвороби - 2%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 3% дерев, у середньому - 2% листя, максимально - 5%. Розвиток хвороби – 2%.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці *гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)*.

Виноградний зудень заселив до 15% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

Продовжується літ, яйцекладка, відродження та живлення гусениць *гронової листокрутки* другого покоління.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин *мільдью*. Хворобою уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. Відмічено початок розвитку *оїдіума*. Хворобою уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.